

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І ФІНАНСІВ**

**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА:
ПРОГРАМА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ
ПРОХОДЖЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ
для здобувачів вищої освіти ОНП «Менеджмент»
третього (освітньо-наукового) рівня освіти
спеціальності D3 «Менеджмент»
денної і вечірньої форми навчання**

Кам'янець-Подільський - 2025

УДК 005: 378.147:657.312.3(07)

Автори: доктори економічних наук, професори Алла ЧИКУРКОВА, Віталій ВОЛОЩУК; кандидати економічних наук, доценти Наталія ПОКОТИЛЬСЬКА, Елла ДОБРОВОЛЬСЬКА.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»: Протокол № 12
від 22 грудня 2025 р.*

Рецензенти:

Микола МІСЮК, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, проректор з навчальної роботи ЗВО «ПДУ»

Світлана ЛАВРИНЕНКО, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та маркетингу Поліського національного університету

Педагогічна практика: Програма і методичні рекомендації для проходження та оформлення звіту для здобувачів вищої освіти ОНП «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня освіти спеціальності D3 «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання / Алла ЧИКУРКОВА, Віталій ВОЛОЩУК, Наталія ПОКОТИЛЬСЬКА, Елла ДОБРОВОЛЬСЬКА. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025. 39 с. (1,63 ум.д.а.).

Програма педагогічної практики і методичні рекомендації для проходження та оформлення звіту здобувачами вищої освіти ОНП «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня освіти спеціальності D3 «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання є важливим елементом методичного забезпечення з огляду на необхідність дотримання здобувачами вимог щодо практичного засвоєння і опрацювання матеріалів під час практики, написання й оформлення звіту.

Методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» визначають зміст та організаційнометодичні засади проходження педагогічної практики аспірантами.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги щодо змісту, організації та керівництва практичної підготовки; вимоги до оформлення звіту та підготовки до захисту; критерії оцінювання знань під час захисту звіту здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з менеджменту.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	6
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.....	10
3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	13
5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ.....	14
6. ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	18
7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	18
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.....	23
ДОДАТКИ.....	28

ВСТУП

Підготовка висококваліфікованих докторів філософії зі спеціальності «Менеджмент» передбачає системне закріплення здобутих теоретичних знань і вдосконалення педагогічних компетентностей у процесі проходження педагогічної практики, яка здійснюється безпосередньо в освітньому процесі Закладу вищої освіти «Подільський державний університет». У програмі педагогічної практики аспірантів розкрито організаційно-методичні засади їхньої практичної професійної підготовки. Представлено комплекс навчально-методичних матеріалів, необхідних для забезпечення педагогічної практики з метою формування в аспірантів знань, умінь і навичок педагогічної діяльності.

Педагогічна практика є обов'язковою складовою освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з менеджменту та спрямована на набуття аспірантами професійних компетентностей викладача закладу вищої освіти. Терміни проходження практики та її зміст визначаються індивідуальним планом підготовки аспіранта та затверджуються науковим керівником.

У процесі педагогічної практики аспіранти опановують сучасні методи, форми і засоби навчання, формують на їх основі професійні вміння й навички, необхідні для розв'язання конкретних навчально-виховних завдань в умовах реального педагогічного процесу, а також розвивають потребу в систематичному оновленні знань та їх творчому застосуванні у практичній діяльності. Формування теоретичних знань щодо сутності, структури та форм організації навчального процесу підготовки фахівців з менеджменту здійснюється під час навчання в аспірантурі.

Практичні вміння та навички аспірантів формуються під час проведення лекційних і семінарських (практичних) занять, а також у процесі організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Педагогічна практика реалізується в межах фахових дисциплін підготовки фахівців, що забезпечуються кафедрою

менеджменту, публічного управління та адміністрування ЗВО «Подільський державний університет».

Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за її межами з обов'язковим поданням щоденника практики та характеристики, наданої відповідальним куратором з місця проходження практики. Вибір дисциплін для проходження педагогічної практики здійснюється завчасно відповідно до навчального навантаження аспіранта та узгоджується з дисциплінами, які викладає науковий керівник, або визначається тематикою дисертаційного дослідження.

Методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» визначають зміст та організаційно-методичні засади проходження педагогічної практики аспірантами.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги щодо змісту, організації та керівництва практичної підготовки; вимоги до оформлення звіту та підготовки до захисту; критерії оцінювання знань під час захисту звіту здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з менеджменту.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою педагогічної практики є:

- набуття аспірантами навичок та вмінь навчально-методичної роботи в сучасних умовах,
- поглиблення та закріплення знань з питань організації і форм здійснення навчального процесу, а також його науково-дослідного, навчально-методичного, нормативного та організаційного забезпечення,
- формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання дисциплін спеціальності D3 Менеджмент з одночасним засвоєнням педагогічного досвіду.

Метою педагогічної практики є:

- набуття аспірантами навичок та вмінь навчально-методичної роботи в сучасних умовах,
- поглиблення та закріплення знань з питань організації і форм здійснення навчального процесу, а також його науково-дослідного, навчально-методичного, нормативного та організаційного забезпечення,
- формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання дисциплін спеціальності D3 Менеджмент з одночасним засвоєнням педагогічного досвіду.

Завданням педагогічної практики є набуття компетентностей та програмних результатів навчання як загалом у сфері педагогічної та науково-педагогічної діяльності у вищій освіті, так і підготовки аспірантів галузі управління та адміністрування, спеціальності D3 Менеджмент.

Додатковими завданнями педагогічної практики є:

- отримання уявлень про діяльність кафедри на посаді асистента (науково-педагогічний працівник) у період проходження практики;
- впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес;

- формування умінь моніторингових досліджень у галузі освіти;
- розвиток умінь у галузі формальної і неформальної освіти;
- стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту фахової підготовки «Педагогічна практика» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю D3 "Менеджмент" у здобувачів вищої освіти мають сформуватися загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності.

інтегральна

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

спеціальні

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати наукову літературу з управління та адміністрування та ефективно використовувати нову інформацію з різних джерел.

СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері менеджменту в закладах вищої освіти.

Окрім цього передбачено формування соціальних навичок та компетентностей сталого розвитку. Зокрема: самопрезентація в новому колективі, здатність керувати емоціями, уміння реагувати на критику, творче мислення, робота в команді, знання професійної етики, міжособистісне спілкування, відповідальність (soft skills); системне мислення, компетентність випередження, нормативна компетентність, компетентність співпраці, компетентність самоусвідомлення, компетентність критичного мислення (greencomp).

Програмні результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

За результатами вивчення освітнього компоненту у здобувачів формуються наступні **програмні результати навчання**:

РН08. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.

Форми та методи оцінювання. Диференційований залік.

Оцінювання звіту з практики та аналітичної доповіді на підсумковому семінарі.

При поточному контролі: Усні (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), письмові (самостійна робота, тести, практичні завдання, розрахункові завдання), комп'ютерні (презентації доповідей, виконання завдань у системі Moodle), індивідуальні завдання самоконтроль, самоаналіз.

Організація практичної підготовки здобувачів здійснюється відповідно до:

1. Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII,
2. Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII,

3. Закону України «Про науково і науково-технічну діяльність». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3.

4. Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1999 р. № 309.

5. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187,

6. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261,

7. Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (П 34/15 Наказ № 161 від 30.08.2019 р.),

8. Національного класифікатору України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (Редакція від 30.11.2017. База даних «Законодавство України». ВР України. [URL:http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10](http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10).

9. Національної рамки кваліфікацій. База даних «Законодавство України» ВР України. [URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п).

10. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (редакція від 30.11.2017). База даних «Законодавство України» ВР України. [URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п).

11. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії у закладі вищої освіти «Подільський державний університет», затверджене Вченою радою Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» 03.12.2021 Протокол №16. <https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diynalnist/aspirantura/p12052201.pdf>

12. Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет», схваленого Вченою Радою ЗВО «ПДУ» (Протокол №16 від 03.12.2021 р. <https://www.pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/p12052202.pdf>)

13. Робочої програми педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності D3 «Менеджмент», схваленої на засіданні Вченої ради інституту бізнесу і фінансів від 01.09.2025 р.

14. Стандарт вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень, галузь знань 07 Управління і адміністрування, спеціальність D3 Менеджмент (далі – Стандарт). Стандарт затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2021 р. № 1436. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/D3-Menedzhment.Dok.filos.02.06.2022.pdf>

15. Освітньо-наукової програми «Менеджмент» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» <https://www.pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/onp21/onpD3.pdf?v=01>

16. Навчального плану спеціальності D3 «Менеджмент» для освітньо-наукової програми «Менеджмент» ОНС «Доктор філософії» https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/navchplan/np_D3_meneg_22_23.pdf

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Згідно з навчальним планом педагогічна практика проводиться для аспірантів другого року навчання. Обсяг практики становить 4 кредити ЄКТС (120 год.).

Педагогічна практика проводиться після вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи».

Проведення педагогічної практики передбачає три етапи:

- початковий (обсяг становить 1 кредит ЄКТС);
- основний (обсяг становить 2 кредити ЄКТС);
- заключний (обсяг становить 1 кредит ЄКТС).

На початковому етапі практикант має:

- з'ясувати функції, мету, завдання практики;
- скласти індивідуальний план проходження практики;
- ознайомитися з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування, нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в Університеті;
- відвідати заняття провідних викладачів кафедри і факультету.

На основному етапі практики практикант має:

- укласти розгорнутий план-конспект занять, обговорити їх з науковим керівником та керівником практики від кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування;
- підготувати необхідні методичні та дидактичні матеріали, технології для проведення занять;
- провести на належному науково-методичному рівні заняття згідно індивідуального плану;
- організувати та провести для здобувачів захід виховного (поза аудиторного, профорієнтаційного) спрямування, засідання наукового гуртка чи проблемної групи;
- взяти участь у засіданнях кафедри, наукових семінарах (конференціях).

На заключному етапі практикант має:

- підготувати звітні матеріали за підсумками проходження практики і надати керівнику практики з метою перевірки та оцінювання;

- захистити результати практики у встановленому порядку.

Організатором та базою педагогічної практики є кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування. Разом з тим, аспірант може пройти практику на аналогічних кафедрах інших вищих навчальних закладів.

Для аспірантів, зарахованих з посад науково-педагогічних працівників, які мають педагогічний стаж, або які поєднують навчання з науково-педагогічною діяльністю, практика рішенням кафедри може бути скорочена або перезарахована (за умови надання позитивної характеристики з місця роботи).

Загальне керівництво педагогічною практикою аспіранта покладено на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант. Керівник практики узгоджує організаційні питання проведення практики з кафедрами, готує наказ про проведення педагогічної практики аспірантів. Безпосереднє керівництво педагогічною практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює науковий керівник або керівник практики від кафедри, який:

- добирає тематику занять та академічні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу практиканту у плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідує його заняття та інші види роботи зі студентами, здійснює заходи щодо усунення недоліків у організації практики;
- оцінює роботу аспіранта і готує відгук про його роботу під час проходження практики.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника або завідувача кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації педагогічної практики.

Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування навчальних занять провідних фахівців Університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

Аспірант виконує усі види робіт, які передбачені програмою педагогічної практики та ретельно готується до занять.

Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Університету, Кодексу академічної доброчесності, розпорядженням адміністрації та керівника практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

Аспірант, який відсторонений від практики або робота якого визнана незадовільною, є таким, що не виконав індивідуальний план роботи аспіранта і підлягає відрахуванню.

Аспірант зобов'язаний протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію на кафедру та до аспірантури, докторантури.

4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Безпосереднє керівництво педагогічною практикою, науковометодичне консультування та контроль за виконанням плану проходження педагогічної практики аспіранта здійснює науковий керівник, який:

- добирає тематику занять та навчальні групи студентів для проведення педагогічної практики;

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів педагогічної практики;
- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального плану аспіранта;
- добирає тематику занять та навчальні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації проведення навчальних занять зі студентами;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- інформує аспіранта про порядок подання та захисту звіту з педагогічної практики;
- готує відгук про навчально-методичну роботу аспіранта під час проходження практики;
- у складі комісії приймає захист звіту з педагогічної практики аспіранта.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Організація та проведення педагогічної практики покладається на кафедру, за якою закріплений аспірант.

Науковий керівник аспіранта забезпечує загальне керівництво педагогічною практикою та науково-методичне консультування.

Загальний обсяг педагогічної практики складає 4 кредити ЄКТС (120 годин).

Навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, керівництво різними видами діяльності студентів, в т.ч. науковою) становить 30% від загального обсягу годин практики.

На аудиторне навантаження (проведення практичних занять) – 70% від загального обсягу годин практики.

Програма практики визначається в індивідуальному плані виконання освітньо-наукової програми аспіранта, затверджується науковим керівником, завідувачем практики, до якої прикріплений аспірант.

Захист звітів практики здійснюється на засіданні кафедри і оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою.

Аспіранту, який не виконав програму практики, отримав незадовільну оцінку або негативний висновок щодо її проходження, надається право її повторного проходження та захисту в установленому порядку.

Зміст педагогічної практики аспіранта полягає у:

- визначені концептуальних засад організації навчально-виховного процесу у вищій школі;
- вивчені досвіду викладання провідних науково-педагогічних працівників університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;
- розробці плану та змісту навчальних занять, методичній роботі з навчальної дисципліни.
- самостійному проведенні, різних за формою, навчальних занять з дисциплін та впровадження в освітній процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.
- вироблені індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та пізнавальної діяльності студентів, керівництві науковими студентськими дослідженнями.

Зміст педагогічної практики аспірантів узгоджений з напрямками діяльності науково-педагогічних працівників: навчальною, методичною, науковою і організаційною.

Навчальна робота аспірантів-практикантів включає:

- підготовку та проведення на належному рівні 4 занять (лекцій, практичних) у присутності керівника практики;

- підбір і використання сучасних наочних матеріалів в процесі проведення занять (презентації, відеофільми, віртуальні екскурсії, віртуальні лабораторні тощо);

- розробку і використання на заняттях інтерактивних форм роботи зі студентами, інших технологій навчання.

Методична робота аспірантів-практикантів включає:

- ознайомлення з організацією навчальної та методичної роботи кафедри та факультету;

- ознайомлення з освітньою програмою та робочим навчальним планом спеціальності;

- ознайомлення з навчально-методичним комплексом дисципліни (робоча програма навчальної дисципліни, теми і плани лекцій, практичних занять, завдання для самостійної роботи, засоби контролю знань (для поточного і підсумкового контролю));

- ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни (підручники, навчальні посібники, тексти лекцій, інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, самостійної роботи);

- ознайомлення з тематикою курсових та кваліфікаційних робіт, інструктивно-методичними матеріалами до їх виконання і захисту;

- відвідування занять (лекцій, практичних, індивідуальних занять) провідних фахівців кафедри та факультету, інших аспірантів та їх педагогічний аналіз;

- підбір і підготовку наочного матеріалу (презентацій, таблиць, малюнків, схем тощо);

- розробку завдань для поточного контролю знань здобувачів (тестів, запитань з повною відповіддю тощо);

- участь у методичній роботі кафедри;

- участь у вебінарах, скайп-конференціях, інтернет-конференціях освітнього спрямування за допомогою мережі Інтернет.

Науково-педагогічна робота аспірантів-практикантів включає такі види діяльності (вибір узгоджується з керівником практики):

- участь у роботі кафедри;
- участь у проведенні наукових семінарів, конференцій кафедри, інституту, Університету;
- участь у залученні здобувачів до наукової роботи, підготовці та проведенні засідання студентського наукового гуртка/товариства/проблемної групи, конкурсу студентських наукових робіт;
- проведення моніторингового дослідження освітньої тематики.

Організаційна робота аспірантів-практикантів включає (один захід за вибором аспіранта):

- знайомство з системою виховної роботи Університету і інституту;
- проведення виховного заходу зі студентами академічної групи (тематика виховних заходів узгоджується із планом виховної роботи кураторів академічних груп відповідних кафедр);
- розробку змісту і проведення тематичних екскурсій для здобувачів у музеях Університету;
- знайомство з системою електронного навчання (розробка лекції за темою дисертаційного дослідження для онлайн-платформи Moodle);
- підготовку і проведення профорієнтаційного заходу згідно плану роботи кафедри (факультету);
- підготовку і проведення зі студентами заходу культурно-спортивного спрямування згідно плану роботи факультету.

Основну функцію науково-методичного забезпечення педагогічної практики виконують навчально-методичні комплекси відповідних дисциплін.

6. ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Структура педагогічної практики

Назва теми	Очна форма (денна, вечірня)					
	усього	у тому числі				
		лекції	лабораторні	практичні	самостійна робота	педагогічна практика
Тема 1. Педагогічна майстерність та дидактика викладання у вищій школі	20	-	-	-	-	20
Тема 2. Навчальні заняття: форми, види та особливості проведення	20	-	-	-	-	20
Тема 3. Методи навчання у вищій школі	20	-	-	-	-	20
Тема 4. Контроль результатів навчання	20	-	-	-	-	20
Тема 5. Лекторська майстерність	20	-	-	-	-	20
Тема 6. Методика підготовки та проведення практичних і семінарських занять.	20	-	-	-	-	20
Усього годин	120					120

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

За підсумками проходження педагогічної практики аспірант подає до аспірантури і докторантури:

- Загальний звіт про проходження педагогічної практики (додаток 1).
- Календарний графік проходження педагогічної практики (додаток 2).
- Відгук керівника педагогічної практики про проходження педагогічної практики (додаток 3).
- Щоденник педагогічної практики аспіранта (додаток 4).
- витяг з протоколу засідання кафедри про результати проходження педагогічної практики (додаток 5).

Аспіранти, які проводять заняття перебуваючи на посаді науково-педагогічного (педагогічного) працівника у закладі вищої освіти, звільняються від практики з відповідним поданням у відділ аспірантури довідки з місця роботи та вищезазначених документів.

Усі звітні документи проходження педагогічної практики зберігаються в індивідуальному плані роботи аспіранта.

Документація подається керівнику практики в строки згідно з наказом.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали щоденник практики і надали звіт про проходження практики.

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у характеристиці керівника практики.

Комплексна діагностика знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти після проходження педагогічної практики здійснюється на основі результатів проведення захисту звіту і підсумковим результатом є іспит. За результатами практики аспірант виконує Звіт про її проходження. Структура звіту про проходження педагогічної практики визначається робочою програмою практики, він повинен мати відомості про виконання всіх розділів програми педагогічної практики відповідно до індивідуального плану аспіранта, висновки, список використаних джерел, оформлених з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 (додаток 6), а також додатки. Звіт повинен бути підписаний і оцінений керівником практики.

Звіт з практики аспіранти захищають в комісії, склад якої визначається завідувачем кафедри. При оцінюванні роботи аспіранта в ході практики враховується його готовність до проведення навчальних занять. З метою об'єктивного оцінювання знань та вмінь, набутих під час проходження практики, захист звітів про проходження практики проводиться з урахуванням виконаних аспірантами завдань та відповідної кількості балів за кожний вид роботи. Підсумки педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри.

Комплексна діагностика знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти після проходження практики здійснюється на основі результатів проведення захисту звіту і підсумковим результатом є диференційований залік. За

результатами практики аспірант виконує Звіт про її проходження. Структура звіту про проходження педагогічної практики визначається робочою програмою практики, він повинен мати відомості про виконання всіх тем програми практики відповідно до індивідуального плану аспіранта. Звіт повинен бути підписаний і оцінений керівником практики. Звіт з практики аспіранти захищають в комісії, склад якої визначається завідувачем кафедри. При оцінюванні роботи аспіранта в ході практики враховується його готовність до проведення навчальних занять. З метою об'єктивного оцінювання знань та вмінь, набутих під час проходження практики, захист звітів про проходження практики проводиться з урахуванням виконаних аспірантами завдань та відповідної кількості балів за кожний вид роботи. Підсумки педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри.

Основні показники діяльності аспірантів, що враховуються при оцінці результатів практики:

- повнота та якість виконання індивідуального плану практики аспіранта;
- ставлення до педагогічної діяльності;
- повнота та правильність оформлення звітної документації;
- характеристика та оцінка діяльності аспірантів науковими керівниками;
- сукупність нових знань, умінь та навичок, отриманих аспірантами у результаті проходження педагогічної практики та відображених у звітній документації;
- своєчасність подання звітної документації.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.

Комісія проводить оцінювання проходження педагогічної практики за єдиними критеріями.

Оцінювання успішності проходження педагогічної практики

№з/п	Вид контролю	Бали (max.)
1	Рівень виконання завдань педагогічної практики	60
	Підсумковий контроль – диференційований залік:	40
1	Оформлення звіту (відповідність вимогам)	20
2	Виступ з доповіддю під час захисту звіту	20
	<i>Загальна сума балів</i>	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Рівень виконання завдань практики						Оформле ння і захист звіту	Загальна сума балів (підсумко ва оцінка)
T1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6		
10	10	10	10	10	10	40	100

T1, T2,... - Теми програми практики

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться в оцінку за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання рівня виконання завдань практики

Високий рівень 10-9 балів	Аспірант проявив творчий підхід до виконання теоретичних завдань практики; здійснив підготовку логічного, змістовного конспекту лекцій та методичних вказівок до практичних занять, з повним висвітленням тематики, вибраної для викладання; провів лекції і практичні заняття на достатньому науково-методичному рівні; своєчасно подав акуратно і правильно оформлений пакет звітних документів; у звіті є повне викладення змісту виконаних робіт під час проходження педагогічної практики (в доповіді під час звіту).
Достатній рівень 8-7 балів	Програма практики розкрита, але мають місце окремі недоліки неprincipiального характеру; мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту, щоденника; аспірант на захисті продемонстрував добрі знання, відповів на запитання членів комісії.
Середній рівень 6-4 бали	Аспірант недбало виконав теоретичні завдання практики; підготував конспект лекцій та методичні вказівки до практичних занять, які лише частково висвітлюють тематику, вибрану для викладання; провів заняття на низькому науково-методичному рівні; своєчасно надав пакет звітних документів, але мав суттєві зауваженнями стосовно його оформлення; нелогічно, неповно описав власну діяльність під час виконання педагогічної практики (в доповіді під час звіту).
Низький рівень 3-1 бал	Звіт подано керівникові на перевірку з порушенням термінів; виконаний із суттєвими запозиченнями

	інформаційно-теоретичного матеріалу; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито.
Незадовільний рівень 0 балів	Відсутні звітні документи: звіт, щоденник з практики та характеристика.

Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань здобувачів

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Екзамен	Залік	Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
82 – 89	Добре		B	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
75 – 81			C	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
67 – 74	Задовільно		D	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти суттєві помилки.
60 – 66			E	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

35 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
1 – 34			F	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться в оцінку за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Національні оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Зараховано» та оцінки ECTS «A», «B», «C», «D», «E» проставляються екзаменаторами у відомість обліку успішності та залікову книжку здобувача (індивідуальний навчальний план). Національні оцінки «Незадовільно», «Не зараховано» та оцінки ECTS «FX», «F» заносяться лише у відомість обліку успішності.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Рекомендована література основна:

1. Викладацька практика для здобувачів наукового ступеня доктора філософії: навчальна програма / укл. М.П. Вовк; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 118 с.
2. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с.
3. Зливков В., Ліпінська С., Лукомська С. Сучасні тренінгові технології: інтегративний підхід. Київ. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 210 с.
4. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444 с.

5. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.
6. Методика навчання в умовах гібридних загроз: посібник / Е. Балашов, М. Білоконь, Т. Борозенцева, М. Головянко, С. Гришко, Т. Жовтенко та ін. Харків: ТОВ "ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ГРУП", 2023. 84с.
7. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022.180 с.
8. Верлань А.Ф., Ляшенко О.І. Інформаційні системи з адаптивним управлінням процесами сприймання знань : Монографія. Київ : Педагогічна думка, 2021. 230 с.
9. Гораш К.В. Інноваційна діяльність як пріоритетний напрям розвитку закладу вищої освіти. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи, Київ, 2023. Вип. 1 (23). С. 10-20.
- 10.Європейський дослідницький простір : здобутки і перспективи / Ін-т педагогіки НАПН України ; О.М. Топузов, О.І. Локшина, А.П. Джурило, О.М. Шпарик [за заг. ред.. О.М. Топузова, О.І. Локшиної] – Київ : [б. в.], Пед. думка, 2024. 66 с.
- 11.Калашнікова С., Оржель О. Оптимізація мережі закладів вищої освіти: теоретичні особливості та практичні рекомендації. Університети і лідерство. 2022. № 13. С. 89–129. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2022-13-89-129>.
- 12.Кафарський В. І., Чижевський Б. Г., Жиляєв І. Б. Конституційні механізми розвитку освіти в Україні: монографія, – Інститут педагогіки НАПНУ, Національний університет водного господарства та природокористування, Навчально-науковий інститут права ; Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2023. 266 с.
- 13.Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти : оглядове видання / Олена Локшина, Оксана Глушко, Аліна Джурило, Світлана

- Кравченко, Оксана Максименко, Ніна Нікольська, Оксана Шпарик ; за заг. ред. Олега Топузова, Олени Локшиної ; Нац. акад. пед. наук, Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ : Пед. думка, 2022. 66 с. DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-644-614-8-2022-55>
14. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2024: інтеграційні процеси в освіті у науковому дискурсі : збірник матеріалів VIII Міжнар. наук. конф. (Київ, 30 трав. 2024 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України [за заг. ред. О.І. Локшиної] – Київ-Дрогобич : ТзОВ "Трек-ЛТД", 2024. 367 с.
15. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 листопада 2022 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна. Київ : «Видавництво Людмила», 2023. 299 с.

Рекомендована література допоміжна

16. Чикуркова А., Покотильська Н. Коваленко С., Циган Р. Сепарування сучасних наукових методів управлінських досліджень в системі розвитку лідерського і креативного потенціалів здобувачів вищої освіти. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. №7(289). С. 206-217
17. Вітренко Ю. М., Ворона В. О., Дебич М. А. Сфера вищої освіти як складова плану відновлення України. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2022. Т. 4. № 2. С. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4211>.
18. Вплив війни на вищу освіту в Україні: виклики та перспективи. URL: <https://cedos.org.ua/events/vplyv-vijny-na-vyshhu-osvitu-v-ukrayiny-vyklyky-ta-perspektyvy/>
19. Інформаційний сайт Української асоціації дослідників освіти (УАДО). <https://www.uera.org.ua/uk/>

20. Педагогіка вищої школи - Курлянд З.Н. Бібліотека українських підручників 2010 – 2020. Westudents. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/350-pedagogka-vischo-shkoli-kurlyand-zn.html>
21. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 156-VII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 37–38. Ст. 2004. Електронний ресурс. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
22. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
23. Про освіту : Закон України від 05 вер. 2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

24. Нормативно-правова база <https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/np-baza.pdf>
25. Стандарт вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень, галузь знань 07 Управління і адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент (далі – Стандарт). Стандарт затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2021 р. № 1436. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/073-Menedzhment.Dok.filos.02.06.2022.pdf>
26. Електронні навчальні онлайн-курси на платформі <https://prometheus.org.ua>
27. Науково-навчальний центр компанії «Наукові Публікації». Вебінари. <https://spubl.com.ua/uk/webinars>
28. Громадська організація «Міжнародна фундація науковців і освітян». Заходи. <https://iesfukr.com.ua/uk> <https://iesfukr.com.ua/uk/events>

- 29.Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку
<https://mon.gov.ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-i-samorozvitku>

Електронні видання

- 30.Освітньо-наукова програма «Менеджмент» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» <https://pdatu.edu.ua/images/navchalna-robota/opp/opp25/phd/D3onp2025-2026.pdf?v=01>
- 31.Електронний навчальний курс «Педагогічна практика»:
<http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=2210>

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗВІТ

з педагогічної практики
аспіранта _____ форми навчання
(денної, вечірньої)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(спеціальність)

(кафедра)

Період проходження практики: з _____ по _____

Керівник педагогічної практики

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище, ініціали)

м. Кам'янець-Подільський

20 р.

1. Ознайомлення з планами і програмами відповідної спеціальності

2. Ознайомлення з планами роботи кафедри та обов'язковою документацією кафедри

3. Індивідуальна робота зі студентами

4. Обсяг проведення навчальної роботи за видами (дата проведення, тема)

5. Відгук керівника педагогічної практики про якість проведення навчальних занять

Додаток 2

Календарний графік проходження педагогічної практики¹

№ з/п	Назви робіт	Дата проведення	Академічна група	Вид занять	Тема
1.	Прибуття аспіранта на практику				
2.	Проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці				
3.	Ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу та надання рекомендацій щодо виконання програми практики та контроль діяльності практиканта керівником педагогічної практики				
4.	Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри				
5.	Розробка планів та змісту навчальних занять та методична підготовка				
6.	Самостійне проведення навчальних занять (лекції, практичні, лабораторні)				
7.	Підготовка звіту про педагогічну практику				

8.	Надання звіту на перевірку керівнику педагогічної практики				
9.	Отримання відгуку керівника педагогічної практики				
10.	Захист звіту педагогічної практики				

¹Затверджується на засіданні кафедри та надається окремим додатком до щоденника практики

Додаток 3

Відгук

керівника педагогічної практики про проходження педагогічної практики

аспіранта _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

на кафедрі _____

В період практики аспірант(ка) (ПІБ аспіранта) працював(ла) над оформленням необхідних навчально-методичних матеріалів для проведення навчальних занять з дисциплін (перелік навчальних дисциплін).

В процесі роботи аспірант(ка) проявив(ла) себе як ініціативний(а), працелюбний(а) і відповідальний викладач. Продемонстрував(ла) високий рівень теоретичних знань і вмів(ла) самостійно вирішувати:

- проведення навчальних занять різних видів;
- забезпечення послідовності викладення матеріалу;
- організації та керування пізнавальною діяльністю студентів, формування у студентів критичного мислення;
- вибору методів та засобів навчання і контролю знань студентів;
- організації та аналізу своєї педагогічної діяльності;
- аналізу навчальної та методичної літератури і використання її в педагогічній практиці.

Вважаю, що аспірант(ка) (ПІБ аспіранта) програму практики та індивідуального завдання виконав (ла) в повному обсязі та заслуговує оцінку « _____ ».

Керівник педагогічної практики

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

Додаток 4

**Щоденник
педагогічної практики аспіранта¹**

(Прізвище, ім'я, по батькові)

За період з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.

Місце практики

Керівник педагогічної практики

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання

_____ (Підпис аспіранта)

_____ (Підпис керівника
педагогічної практики)

¹У щоденник практики заносять усі заходи, пов'язані з проходженням педагогічної практики, інші види робіт. Керівник оцінює кожен етап практики і ставить відмітку про виконання в третю колонку.

Витяг з протоколу №

засідання кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування

« » 20 р. м. Кам'янець-
Подільський

Присутні:

Порядок денний:

PI3HE:

Слухали:

Виступили:

Ухвалили:

Завідувач кафедри

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

Секретар

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у звіті з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1. Монографії, навчальні посібники	1. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2021. 356 с. 2. Савченко В. А. Педагогіка вищої школи : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Фоліо, 2023. 480 с. 3. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / за ред. Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2024. 392 с.
2. Статті у фахових наукових журналах	1. Шевченко Л. С. Формування педагогічної компетентності здобувачів третього рівня вищої освіти. <i>Вісник вищої школи</i>. 2021. № 4. С. 32–39. 2. Гнатюк Р. В., Олійник М. П. Інноваційні підходи до підготовки докторів філософії з менеджменту. <i>Економіка та управління</i>. 2023. № 2. С. 61–68. 3. Кравченко О. М. Педагогічна практика аспірантів як складова освітньо-наукової програми. <i>Наукові записки з менеджменту</i>. 2025. № 1. С. 44–51.
3. Матеріали науково-практичних конференцій	1. Мельник А. О. Сучасні вимоги до педагогічної підготовки PhD-здобувачів. У кн.: Актуальні проблеми розвитку вищої освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 10–11 черв. 2022 р.). Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. С. 115–118. 2. Іваненко П. С. Роль викладача у формуванні управлінських компетентностей студентів. У кн.: Інновації в освіті та менеджменті : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18 трав. 2024 р.). Київ : КНЕУ,

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	2024. С. 87–90.
4. Нормативно-правові акти та офіційні документи	1. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти : наказ МОН України від 14.12.2021 № 1356. 2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змін. станом на 2025 р.).
5. Електронні ресурси	1. Міністерство освіти і науки України. Освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії. URL: https://mon.gov.ua (дата звернення: 15.01.2025). 2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: https://naqa.gov.ua (дата звернення: 20.12.2024).
6. Стандарти	1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.

Навчальне видання

Алла ЧИКУРКОВА, Віталій ВОЛОЩУК, Наталія ПОКОТИЛЬСЬКА, Елла
ДОБРОВОЛЬСЬКА

**ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ І МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ
ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ
здобувачами вищої освіти ОНП «Менеджмент»
третього (освітньо-наукового) рівня освіти
спеціальності D3 «Менеджмент»
денної і вечірньої форми навчання**

Редактор Алла ЧИКУРКОВА

Підписано до друку 2025 р. Формат 30 × 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Авт. арк. 39.
Обл.–вид. арк. 1,63. Ум.д.а. 1,63 Тираж 20 прим. Зам. ____.

Підготовлено до друку та видруковано
у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».
32300, Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка, 12

